

Latinská adjektivní deklinace

- v latině **jmenné skloňování adjektiv**, tj. adjektiva se skloňují stejně jako substantiva

Adjektiva 1. a 2. deklinace

- adjektiva 1. a 2. deklinace jsou **trojvýchodná** – mají tedy pro každý rod zvláštní tvary
- **maskulinum**: zakončeno v nom. sg na **-us/-er**, v gen. sg na **-ī** (skloňuje se tedy jako *servus, puer*)
- **femininum**: zakončeno v nom. sg na **-a**, v gen. sg na **-ae** (skloňuje se tedy jako *femina*)
- **neutrum**: zakončeno v nom. sg na **-um**, v gen. sg na **-ī** (skloňuje se tedy jako *exemplum*)
- tvary zcela shodné se substantivní deklinací

Adjektiva 3. deklinace

- adjektiva 3. deklinace jsou **trojvýchodná, dvojvýchodná a jednovýchodná**
- **trojvýchodná**: mají pro každý rod samostatný tvar (jako v češtině adjektiva náležící k tvrdému deklinačnímu typu) – např. *ācer* (M), *ācris* (F), *ācre* (N)
- **dvojvýchodná**: mají společný tvar pro ženský a mužský rod a samostatný tvar pro rod střední – např. *brevīs* (M + F), *breve* (N)
- **jednovýchodná**: mají společný tvar pro všechny tři rody (jako v češtině adjektiva náležící k měkkému deklinačnímu typu) – např. *fēlīx* (M + F + N), *-īcis* (GenSg)

Pády odlišné ve srovnání s pravidelným skloňováním substantiv 3. deklinace:

abl. sg. všech tří rodů: **-ī**

gen. pl. všech tří rodů: **-ium**

nom., ak., vok. neuter **-ia**

- odlišné tvary podle neuter 3. deklinace

Latinská deklinace – adjektiva

Adjektiva 1. a 2. deklinace						
Pády	clārus, a, um			pulcher, chra, chrum		
	maskulinum	femininum	neutrum	maskulinum	femininum	neutrum
Singulár						
nominativ	clār-us	clār-a	clār-um	pulcher	pulchr-a	pulchr-um
genitiv	clār-ī	clār-ae	clār-ī	pulchr-ī	pulchr-ae	pulchr-ī
dativ	clār-ō	clār-ae	clār-ō	pulchr-ō	pulchr-ae	pulchr-ō
akuzativ	clār-um	clār-am	clār-um	pulchr-um	pulchr-am	pulchr-um
vokativ	clār-e	clār-a	clār-um	pulcher	pulchr-a	pulchr-um
ablativ	clār-ō	clār-ā	clār-ō	pulchr-ō	pulchr-ā	pulchr-ō
Plurál						
nominativ	clār-ī	clār-ae	clār-a	pulchr-ī	pulchr-ae	pulchr-a
genitiv	clār-ōrum	clār-ārum	clār-ōrum	pulchr-ōrum	pulchr-ārum	pulchr-ōrum
dativ	clār-īs	clār-īs	clār-īs	pulchr-īs	pulchr-īs	pulchr-īs
akuzativ	clār-ōs	clār-ās	clār-a	pulchr-ōs	pulchr-ās	pulchr-a
vokativ	clār-ī	clār-ae	clār-a	pulchr-ī	pulchr-ae	pulchr-a
ablativ	clār-īs	clār-īs	clār-īs	pulchr-īs	pulchr-īs	pulchr-īs

Adjektiva 3. deklinace							
Pády	trojvýchodná			dvojvýchodná		jednovýchodná	
	m.	f.	n.	m. + f.	n.	m. + f.	n.
Singulár							
nominativ	ācer	ācr-is	ācr-e	brev-is	brev-e	fēlīx	fēlīx
genitiv	ācr-is	ācr-is	ācr-is	brev-is	brev-is	fēlīc-is	fēlīc-is
dativ	ācr-ī	ācr-ī	ācr-ī	brev-ī	brev-ī	fēlīc-ī	fēlīc-ī
akuzativ	ācr-em	ācr-em	ācr-e	brev-em	brev-e	fēlīc-em	fēlīx
vokativ	ācer	ācr-is	ācr-e	brev-is	brev-e	fēlīx	fēlīx
ablativ	ācr-ī	ācr-ī	ācr-ī	brev-ī	brev-ī	fēlīc-ī	fēlīc-ī
Plurál							
nominativ	ācr-ēs	ācr-ēs	ācr-ia	brev-ēs	brev-ia	fēlīc-ēs	fēlīc-ia
genitiv	ācr-ium	ācr-ium	ācr-ium	brev-ium	brev-ium	fēlīc-ium	fēlīc-ium

dativ	ācr-ibus	ācr-ibus	ācr-ibus	brev-ibus	brev-ibus	fēlic-ibus	fēlic-ibus
akuzativ	ācr-ēs	ācr-ēs	ācr-ia	brev-ēs	brev-ia	fēlic-ēs	fēlic-ia
vokativ	ācr-ēs	ācr-ēs	ācr-ia	brev-ēs	brev-ia	fēlic-ēs	fēlic-ia
ablativ	ācr-ibus	ācr-ibus	ācr-ibus	brev-ibus	brev-ibus	fēlic-ibus	fēlic-ibus

Cvičení

Přiřaďte uvedená adjektiva k příslušným deklinačním typům a vytvořte požadovaný tvar:

celer, is, e = rychlý

dat. sg. f. _____

omnis, e = každý, všechen

ak. sg. m. _____

fortis, e = statečný

gen. pl. _____

parvus, a, um = malý

abl. sg. m. _____

audax, acis = odvážný

dat. pl. _____

magnus, a, um = velký

nom. pl. n. _____

talis, e = takový

nom. pl. f. _____

rotundus, a, um = kulatý

gen. pl. m. _____

communis, e = společný

ak. pl. n. _____

difficilis, e = nesnadný, obtížný

gen. pl. _____

vastus, a, um = širý, rozlehlý

gen. sg. f. _____

alacer, cris, cre = živý, veselý

abl. sg. f. _____

sapiens, entis = moudrý

vok. pl. n. _____

publicus, a, um = veřejný

dat. pl. _____

Vyskleňujte podle tabulky následující spojení:

locus privatus (*locus, i, m.* = místo; *privatus, a, um* = soukromý)

pater doctus (*pater, tris, m.* = otec; *doctus, a, um* = učený)

lupa tristis (*lupa, ae, f.* = vlčice; *tristis, e* = smutný)